

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2016

Vojtěch Šeliga

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Vojtěch Šeliga

**Mccarthismus a jeho obraz v tištěných
médiích**

Bakalářská práce

Praha 2016

Autor práce: **Vojtěch Šeliga**

Vedoucí práce: **Mgr. Jiří Pondělíček, BA**

Rok obhajoby: 2016

Bibliografický záznam

ŠELIGA, Vojtěch. *Mccarthismus a jeho obraz v tištěných médiích*. Praha, 2016. 43 s. Bakalářská práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jiří Pondělíček, BA.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá fenoménem amerických dějin zvaný mccarthismus v kontextu počátku studené války. Práce se zaměřuje především na roli tisku, který se zásadně podílel na vzniku a později i zániku mccarthismu. Zároveň se zabývá mezinárodními i vnitřními důvody vzniku mccarthismu a osobou senátora McCarthyho. Použitím dat z výzkumů Gallupu je vyobrazen vliv mccarthismu na americkou společnost. Práce vyvozuje, že mccarthismus byl podporován tiskem. Tisk se snažil přinášet zprávy, ale nekomentoval je. Čtenář si měl vytvořit názor sám. Někteří novináři měli strach z vlastního postihu a jiní zase s tažením proti komunistům souhlasili. Další noviny byly motivovány snadným ziskem, který byl tématem komunistické infiltrace přinášen. Jen malá část tisku mccarthismus kritizovala. Důvody pro vznik mccarthismu souvisí převážně s geopolitickou situací. Sovětský svaz získal kontrolu nad velkou částí východní Evropy, získal atomovou bombu, komunisté vyhráli občanskou válku v Číně a nedlouho poté se střetli s USA v Korejské válce. Ve společnosti proto panoval strach z třetí světové války. Konec mccarthismu souvisí naopak s uklidněním mezinárodní situace. Především se smrtí Stalina a s příměřím v Koreji, kdy hrozba třetí světové války přestala být aktuální.

Abstract

The thesis deals with the phenomenon of American history known as McCarthyism, and it does so in the context of the Cold War. The work focuses primarily on the role of the press, which significantly contributed to the emergence and later demise of McCarthyism. It also deals with international and internal reasons for the emergence of McCarthyism and the person of Senator McCarthy. Using data from the Gallup research shows the effects McCarthyism had on the American society. The work concludes that McCarthyism relied on the printed media support. The press tried to deliver the message, but did not comment on it, and it was the reader who was supposed to form their own opinion. Some journalists were afraid of retribution and others were in favour of or agreed with the anti-Communist campaign. Some newspapers saw the easy money that covering the Communist infiltration was bringing. Only a small portion of printed media actually criticized McCarthyism... The reasons for the emergence of McCarthyism relates mainly to the geopolitical situation. The Soviet Union had gained control over large parts of Eastern Europe and acquired the atomic bomb, the Communists had won the civil war in China, and would soon be clashing with the US in the Korean War. The society feared new world war. By contrast the end of McCarthyism coincided with calming of the international situation. Especially with Stalin being dead the Korean War having ended up in truce, the threat of World War III became outdated.

Klíčová slova

Mccarthismus, komunismus, antikomunismus, studená válka, tisk, veřejné mínění

Keywords

McCarthyism, communism, anticommunism, the Cold War, the press, public opinion

Rozsah práce: 68 559 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval/a samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ...

Vojtěch Šeliga

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno: Vojtěch Šeliga		
E-mail: seliga.vojtech@gmail.com		
Studijní obor: Mezinárodní teritoriální studia		
Semestr a školní rok zahájení práce: ZS 2014/2015		
Semestr a školní rok ukončení práce: LS 2015/2016		
Vedoucí bakalářského semináře: PhDr. Oldřich Tůma, Ph.D.		
Vedoucí práce: Mgr. Jiří Pondělíček, BA		
Název práce: Mccarthismus a jeho obraz v tištěných médiích		
Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek): Mccarthismus představuje období velmi vypjatého antikomunismu v USA v samotném začátku studené války. Je spjaté především se jménem senátora Josepha McCarthyho, který svou demagogií a významnou podporou tisku dokázal vytvořit velice silnou vlnu celospolečenské antikomunistické hysterie. Tisk byl jedním z viníků a zároveň obětí mccarthismu. Měl zásadní vliv na vzniku celého fenoménu a zároveň se podílel na jeho zániku.		
Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek): Během zadávání projektu jsem se chtěl zabývat převážně kvalitativním i kvantitativním srovnáním perzekucí v USA v období tzv. mccarthismu s perzekucemi ve východním bloku. Od toho jsem však nakonec opustil, protože by šlo s nadsázkou říct, že bych srovnával nesrovnatelné a východním blokem se vůbec nezabývám. Téma mccarthismu zůstalo sice nezměněné, ale zaměřil jsem se na roli tištěných médií a dopad mccarthismu na americkou společnost.		
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu): 1. Právní rámec mccarthismu 2. Mccarthismus v tištěných médiích 3. Veřejné mínění 4. Konec McCarthyho a doznívání mccarthismu 1951 - 1956		
Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů): Edward Alwood, <i>The Dark Days in the Newsroom: McCarthyism Aimed at the Press</i> (Philadelphia: Temple University Press, 2007) Edwin R. Bayley, <i>Joe McCarthy and the Press</i> (Madison: The University of Wisconsin Press, 1981) Marie-France Toinet, <i>Hon na čarodějnice 1947–1957: mccarthismus</i> . (Praha: Themis, 1999) Richard Gid Powers, <i>Not without honour: The history of American Anticommunism</i> (New Haven and London: Yale University Press, 1998) Christina Shelton, <i>Alger Hiss: Why He Chose Treason</i> (New York: Threshold Editions, 2012) Albert Fried, <i>McCarthyism, The Great American Red Scare, A Documentary History</i> (New York, Oxford University Press, 1997)		
Podpis studenta a datum		
Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		

Obsah

Obsah

ÚVOD.....	3
1. PRÁVNÍ RÁMEC MCCARTHISMU	7
2. MCCARTHISMUS V TIŠTĚNÝCH MÉDIÍCH.....	11
2.1. POČÁTKY MCCARTHYSMU 1947-1949	11
2.2. OBDOBÍ JOSEPHA MCCARTHYHO 1950-1953	16
3. VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ.....	26
ZÁVĚR.....	37
SUMMARY	41
POUŽITÁ LITERATURA.....	41

Úvod

Jen pár let poté, co se Američané konečně mohli přestat děsit hrozby nacistické, zachvátila americkou společnost „rudá hrozba“. Mccarthismus (tiskem též označovaný jako „hon na čarodějnice“) byl jevem amerických dějin, který představoval vyhocený antikomunismus americké společnosti na přelomu čtyřicátých a padesátých let. Veřejnost žila ve strachu z komunistického pronikání do různých sfér americké společnosti. Domnělá i skutečná infiltrace komunistů byly vyšetřovány mimo jiné nechvalně známou komisí kongresu HUAC (The House Committee on Un-American Activities). Vyšetřovací komise HUAC sice neměla velké pravomoci, ale přesto dokázala zničit životy mnoha lidem, ať už podezřelým ve státní sféře, tak i hercům a scénáristům v Hollywoodu. Symbolem mccarthismu byl senátor Joseph McCarthy, který pomocí tisku dokázal z komunistické hrozby vytvořit celospolečenské téma.

Význam mccarthismu rozděluje americkou společnost na základě ideologií až do dnešních dní. Liberálové tvrdí, že šlo o období omezení lidských svobod, na které nemůže být společnost rozhodně hrdá. Konzervativci však zase věří, že mccarthismus byl potřebný pro vyčištění americké vlády a státní sféry od neloajálních osob. Otázka je to složitá, protože je nepopíratelné, že ve vládě sovětští špioni působili, ale kam až mohla společnost v pátrání po těchto špionech dojít a jakých prostředků použít, na to taktéž není jednoduchá odpověď.¹ Každopádně to je jedna z otázek, na kterou bych chtěl svou práci též odpovědět.

Ve své práci bych se však chtěl primárně zaměřit na roli tištěných médií v mccarthismu. Mojí základní tezí je, že mccarthismus byl tiskem stvořen a značně podporován, a jen díky silné podpoře tisku se mohl McCarthy stát tak významnou a úspěšnou osobou své doby a mccarthismus takto celospolečensky zásadním tématem.

Během práce si budu klást otázku: Podporoval tisk mccarthismus a McCarthyho osobně? Z jakých důvodů? Mou hypotézou je, že ano a to z finančních důvodů, kdy noviny doufaly ve snadné výděvky z tak třaskavého tématu, a zároveň mohlo jít i o strach z vlastního postihu novinářů.

V práci se budu zabývat taktéž dalšími aspekty mccarthismu, ze kterých vyplývají otázky: Jak je možné, že mccarthismus vůbec mohl vzniknout?

Co vedlo k pádu McCarthyho? Mým předpokladem v obou případech je mezinárodní situace. Zásadním tématem práce bude též dopad mccarthismu na společnost a veřejné mínění, zde se pokusím nalézt souvislosti s tiskem. Pokusím se zjistit, jakou měl mccarthismus podporu u veřejnosti.

Ve své práci budu používat metodu syntézy a analýzy. Analýza se tedy týká pramenů (primárních zdrojů), v tomto případě Gallupa. Sekundární literaturu zpracovávám metodou syntézy.

Myslím, že jsem dokázal ke své práci najít kvalitní sekundární literaturu, ze které lze vytvořit objektivní obrázek daného tématu. Jsou to díla uznávaných akademiků a renomovaných odborníků působících na nejvýznamnějších světových univerzitách a jiných institucích. Jejich dílo vychází zpravidla z celoživotního rozsáhlého akademického výzkumu.

Prvním významným zdrojem je kniha *The Dark Days in the Newsroom : McCarthyism Aimed at the Press* od Edwarda Allwooda z Temple univerzity ve Filadelfii. Tato publikace je z roku 2007 a proto je nejaktuálnější knihou, kterou ve své práci používám. Zabývá se postihem komunistů pracujících v tisku v období mccarthismu. Nejvíce je zaměřená na vyšetřování novinářských odborů (The Newspaper Guild) a na vyšetřování *The New York Times* v letech 1955 až 1956. Publikace vychází z nezveřejněných spisů FBI a osobních rozhovorů. Alwood se prací snaží zdůraznit, jak moc mccarthismus ovlivnil americký žurnalismus.

Dalším zásadním a možná nejdůležitějším zdrojem je *Joe Mccarthy and the Press* od Edwina R. Bayleye z Wisconsinské univerzity. Kniha je však z roku 1981, takže by se dala nazvat zastaralá, ale vzhledem ke svému zaměření a metodám výzkumu bych neaktuálnost knize asi nevytýkal, jelikož se vlastně nezabývá vinou či nevinou Algera Hisse a podobně. Kniha je pro mě zásadním zdrojem, protože Bayley ve svém výzkumu zohlednil desítky novin a stovky novinových článků týkající se Josepha McCarthyho. Publikace hodnotí téměř u každého senátorova výroku reakce jednotlivých novin a snaží se je analyzovat a dodávat historické souvislosti.

Dalším zásadním zdrojem je *Hon na čarodějnice 1947–1957: mccarthismus* od Marie-France Toinetové. Toinetová byla vědecká pracovnice na Fondation Nationale

¹ Jiří Pondělíček, „HERE BE SPIES: MCCARTHYISM, ITS RECEPTION AND CONNECTIONS TO THE IMAGE OF THE USSR IN THE US BETWEEN 1947–1954.“, *STUDIA TERRITORIALIA*, č. 1-2

des Science Politiques v Paříži. Specializovala se především na politologii USA. Je autorkou řady monografií z této oblasti. Přednášela na významných amerických univerzitách (Yale, Kalifornie, Michigan, Iowa). Dílo poskytuje přehledný a osobitý výklad celého fenoménu. Autorka se snaží prostřednictvím díla poukázat na to, že i vyspělá demokracie si může projít obdobím netolerance a obecné hysterie, ze kterého se pak ještě dlouho vzpamatovává. Toinetová je názorově velmi vyhraněná proti mccarthismu. Dokonce natolik, že zpochybňuje i největší kauzy – kauza Algera Hisse a manželů Rosenbergových. Kniha však byla napsaná v roce 1984, tedy ještě před otevřením sovětských archivů, které dokázaly jejich vinu. Tímto je tahle práce částečně neaktuální, ale poskytuje základní a rozsáhlý přehled o mccarthismu.

Dalším významným zdrojem je *Not without honour: The history of American Anticommunism* od Richarda Gida Powerse z univerzity Yale. Kniha je z roku 1997, takže patří k těm spíše aktuálnějších zdrojům. Publikace se zabývá historií amerického antikomunismu a pochopitelně věnuje značnou část období mccarthismu. Dle mého názoru jde o relativně objektivní práci, která poskytuje řadu důležitých a základních informací.

Významnými zdroji, které mi zásadně vypomohou pro vyobrazení postojů americké společnosti, jsou konkrétní výzkumy Gallupu z let 1947 až 1954. Jedná se o jediné primární zdroje, které ve své práci užívám.

Ostatní zdroje slouží pro doplnění či ověření různých informací, ale z kvantitativního pohledu nejsou zdaleka tak využívány jako ty výše zmíněné.

Svou práci jsem se rozhodl strukturovat dle jednotlivých okruhů, které pomohou objasnit mnou dané téma. První kapitola se zaměřuje na právní rámec mccarthismu. V ní se pokusím osvětlit, které zákony a právní předpisy vytvořily prostor pro mccarthismus. V této kapitole též přiblížím, na jakém právním základě fungovaly vyšetřovací komise v kongresu a jakým způsobem pracovaly.

Druhá kapitola je zřejmě nejdůležitější kapitolou mé práce, jelikož je zaměřena na mccarthismus a jeho obraz v tištěných médiích společně s historickými souvislostmi. Především v této kapitole bych se měl pokusit nalézt odpovědi na své výzkumné otázky. Tato kapitola se dělí na dvě podkapitoly, které jsou dělené chronologicky. První se zabývá počátky mccarthismu od roku 1947 do roku 1949 a měla by přiblížit například

vyšetřování Hollywoodu. Druhá podkapitola se týká období vyšetřování a obviňování senátora Josepha McCarthyho od roku 1950 do roku 1953.

Třetí kapitola se zabývá veřejným míněním a obsahuje převážně výzkumy Gallupu včetně mých analýz. Tato kapitola má za úkol podpořit mé názory, jak moc tisk ovlivňoval americkou společnost.

Poslední kapitola přiblíží důvody konce mccarthismu a osobní i společenský pád samotného McCarthyho a ukáže, jakým způsobem k tomu přispěla média.

1. Právní rámec mccarthismu

V Roce 1933 převzal Hitler moc v Německu. Strach z nacistické hrozby donutil USA uznat SSSR a navázat diplomatické styky.² Přesto již za vlády prezidenta Roosevelta byla přijata řada protikomunistických dekretů, které státním i federálním úřadům dovolovaly zasahovat zejména proti vyšším úředníkům. Zmíněné dekrety však nebyvaly moc uplatňovány. V květnu roku 1938 byla založena The House Committee on Un-American Activities (HUAC), také známá jako Dies Committee podle tehdejšího předsedy Martina Diese. Jednalo se o speciální vyšetřovací výbor v rámci kongresu, zabývající se neamerickou činností.³

Každý, kdo kdy měl něco společného s komunistickou stranou, pocíťoval riziko, přestože zprvu šlo především o nacisty.⁴ Za války se stal SSSR dokonce spojencem USA. Mnoho pozdějších vyšetřovaných případů však spadalo právě do období spojenectví, jako například případ manželů Rosenbergových. Po vypuknutí studené války byly tyto texty oprášeny a často doplněny podle potřeby.⁵

Šlo například o Zákon o evidování cizinců z roku 1940, doplněný zákonem o vnitřní bezpečnosti z roku 1950 a zákon o přistěhovalectví z roku 1952. Tyto zákony kontrolovaly cizince, jak na návštěvě, tak usídlené či dokonce naturalizované. Mezi osoby, kterým byla na základě těchto opatření odmítnuta víza, patřily tak významné osobnosti jako Graham Greene, Maurice Chavalier či Carlo Levi.⁶

Odstavec I zákona z roku 1940 (Smith Act) mířil jak na cizince, tak na rodilé občany. Vyhlášoval za zločinné „*úmyslně či vědomě hlásat, podněcovat, nabádat či propagovat povinnost, naléhavost, výhodnost či oprávněnost svržení či likvidace jakékoli vlády Spojených států silou nebo násilím, nebo být členem takového sdružení, popřípadě takovéto společnosti*“.⁷

² Richard Gid Powers, *Not without honour Anticommunism* (New Haven and London: Yale University Press, 1998), 119-120.

³ Ibid., 124-125.

⁴ Ibid., 160.

⁵ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957: mccarthismus* (Praha: Themis, 1999), 39.

⁶ Ibid., 40.

⁷ Ibid., 41.

Z toho například vyplývala i taková absurdita, která byla v době mccarthismu velmi využívaná, že být komunistou nebylo nezákonné, avšak být členem komunistické strany, která sama o sobě ilegální nebyla, zločinem bylo. Podle doplňujícího zákona o vnitřní bezpečnosti z roku 1950 byl komunista potrestán, když se nezaregistroval na ministerstvu spravedlnosti, ale když tak učinil, spadal automaticky pod Smithův zákon považující příslušnost ke komunistické straně za zločin, tudíž byl zbaven legality a v každém případě vinen. Dotyční se nesměli stát úředníky či pracovat v podnicích s vojenskými zakázkami. Tento zákon měl převážně odstrašující účinek a později byl nejvyšším soudem zneplatněn.⁸

V obou komorách kongresu fungovaly vyšetřovací komise zabývající se podvrtnými činnostmi. Ve sněmovně reprezentantů to byla komise HUAC (The House Un-American Activities Committee), která se v průběhu tzv. honu na čarodějnice proslavila nejvíce. Byla často složena z nejkonzervativnějších členů sněmovny a zabývala se například i pronikáním komunistického vlivu do filmového prostředí. Senát se závistí sledoval publicitu, kterou si HUAC získala a proto založil vlastní subkomisi SISS (Senate Internal Security Subcommittee). Tato subkomise však byla spíše ve stínu subkomise (Permanent Subcommittee on Investigations), kterou vedl Joseph McCarthy a využíval ji k vlastnímu vyšetřování podvrtné činnosti. Komisím spíše než o obhajobu práva šlo o pranýřování domnělých komunistů. Komise samozřejmě nebyly soudy, tak disponovaly jen omezenými právy, ale měly zbraň, kterou používaly při sebemenší vzpurnosti – urážku Kongresu. Ta byla trestána buď pokutou, nebo trestem vězení, až na jeden rok. Obviněný se mohl sice odvolat k nejvyššímu soudu, což však byla buď velice zdouhavá procedura, nebo se soud ani případem nemusel zabývat. Pověst dotčených osob byla však již na dobro poskvrněna.⁹

Významným podporovatelem antikomunistických zákonů byl ředitel FBI J. Edgar Hoover. Ten poskytoval více zmíněným vyšetřovacím komisím takřka neomezený přístup ke složkám FBI. Ta měla oproti HUAC tu výhodu, že mohla sama provádět vyšetřování. Hoover měl konkrétního úředníka, jenž skrze úniky informací

⁸ Erik Bruce, „Dangerous World, Dangerous Liberties: Aspects of the Smith Act Prosecutions,“ *American Communist History*, č. 13 (duben 2014), 25.

⁹ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 46-48.

poskytoval potřebné údaje všem výborům, které sdílely jeho antikomunistickou perspektivu.¹⁰

Dalším důležitým prvkem mccarthismu bylo udavačství. Zprvu v právní rovině, kdy bylo zapotřebí svědků uvádějící další jména. Vyšetřovatelé se snažili přimět bývalé komunisty k udávání za příslibu jakéhosi vykoupení. Dále je taktéž důležité zmínit agenty FBI, kteří se snažili infiltrovat komunistickou stranu a tím vytvořili mezi špičkami KS fobii z udávání. Častými udavači byli taktéž bývalí komunisté. U této skupiny byla u mnohých typická sdílená záliba ve lži.¹¹

Nebylo to však pravidlem, jako příklad lze uvést sovětskou špiónku Elizabeth Bentley nebo novináře Whitakera Chamberse, kteří sice bývali komunisty, ale dramatickými důkazy přispěli k odhalení skutečných špiónů, o čemž budu psát později.¹² Většina ostatních se neostýchala měnit svá svědectví podle okolností. Tyto praktiky však narazily roku 1955, kdy Harvey Matusow veřejně přiznal, že ve svých svědectvích neustále lhal. Tím absolutně zničil věrohodnost podobných tvrzení, avšak úřady již žádný uzavřený případ znovu neotevřely.¹³

Dalším zdrojem informací byli lidé, kteří se po několika slyšeních nechali zlomit a začali prozrazovat jména. Byli to často lidé z divadelních a filmových kruhů, v mnohých případech bývalí komunisté vystaveni silným tlakům. Často udávali, aby si vůbec v budoucnu mohli najít novou práci.

V mccarthismu šlo nejen o pronásledování, ale i o zamezení disidentského či jen odlišného myšlení. V podezření byl například již ten, kdo věřil v rovnost ras. Obvinění se vázala k faktům starým i dvacet let, z období krize, kdy tíhnutí k levicovým myšlenkám nebylo nic nepochopitelného. Jen asi čtvrtina případů se týkala příslušnosti ke komunistické straně, avšak většina byla postavena na spolčování se s podvratnými

¹⁰ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom: McCarthyism Aimed at the Press* (Philadelphia: Temple University Press, 2007), 42.

¹¹ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 49.

¹² Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 48-49.

¹³ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 48-51.

osobami. Dále u 15 % obviněných byla vytýkána četba komunistických publikací. Člověk mohl být obviněn dokonce i za spolupráci sourozence s komunisty.¹⁴

Vyšetřovací procedury většinou trvaly velice dlouho, takže i kdyby se obviněný úspěšně obhájil, tak soukromý život, pověst i kariéra byly trvale poškozené. Obvinění nemohli ani využít regulí právního státu. To proto, že se vše odehrávalo před parlamentními či správními komisemi, nešlo o klasické procesy, takže obvinění byli bez obhajoby. Jediné útočiště pro obvinění byl Nejvyšší soud, jehož rozhodování však trvalo ještě déle.¹⁵

¹⁴ Ibid., 58-60.

¹⁵ Ibid., 61-63.

2. Mccarthismus v tištěných médiích

2.1. Počátky McCarthysmu 1947-1949

Historikové se často liší v názoru, který rok se dá považovat za počátek jevu amerických dějin nazývaného „mccarthismus“ (též označovaný jako „hon na čarodějnice“). Někteří z nich spojují mccarthismus jen s osobou, dle které je tento jev pojmenován – se senátorem za stát Wisconsin Josephem McCarthym. V takovém případě bychom se bavili o období mezi roky 1950 až 1954.

Já osobně se však přikláním k názoru, který zastává například i historička Marie-France Toinetová, že za zrod mccarthismu můžeme považovat rok 1947, kdy prezident Harry Truman podepsal „legislativní rámec“ 9835 (Loyalty Order), který zaváděl systém prokazování loajality vůči americké vládě.¹⁶ Šlo o snahu vyčistit americkou státní sféru od komunistů. Dá se říct, že se jednalo o takovou vnitřní manifestaci Trumanovy doktríny. Šlo o zcela jasné propojení vnější komunistické hrozby s tou vnitřní.¹⁷

Z velké části se jednalo o reakci na volby z listopadu roku 1946, ve kterých získali republikáni kontrolu nad oběma komorami kongresu. Truman si musel uvědomit, že byl svými politickými oponenty připraven o nejtřaskavější téma dne, o téma komunistické hrozby. Z tohoto důvodu, pokud chtěl uvažovat o znovuzvolení prezidentem v roce 1948, musel sám převzít agendu antikomunismu na svá bedra.¹⁸ Truman byl od války též zastáncem a pokračovatelem New Dealu, což bylo taktéž vnímáno jako socialistická politika.

Rok 1947 tudíž představuje naprostý zvrat ve vnímání občanských svobod. Důvodem byl především celospolečenský strach z komunistické infiltrace státního aparátu. Jednalo se o jev, který byl způsoben především zřetelnějším posunem směrem ke studené válce vzhledem k vyostřující se mezinárodní situaci.

¹⁶ Ibid., 22-26.

¹⁷ <http://www.archives.gov/publications/prologue/2006/fall/agloso.html> (staženo 6.4.2016)

¹⁸ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 197-198.

Část z obviněných z napojení na komunistickou stranu byli i novináři. Přibližně od poloviny 40. let museli tito obvinění novináři snášet ponižování před vyšetřovacími komisemi. Na druhou stranu se však média velkou měrou podílela na nekritické podpoře mccarthismu. Například konzervativní média vlastněné mediálním magnátem Williamem Randolphem Hearstem anebo řetězcem Scripps-Howard zveřejňovala vlastní hony na komunisty. Hearst zašel dokonce až tak daleko, že posílal své zaměstnance na university, kde se vydávali za studenty a špehovali profesory, zda nehlásají komunistické myšlenky.¹⁹

Tradičně bylo antikomunistické cítění velmi silné v Seattlu. Bylo to z důvodu, že severozápad USA byl již od počátku dvacátého století útočištěm pro politicky radikální imigranty. Washington byl tedy dokonce jedním ze států, který si vytvořil vlastní výbor pro neamerickou činnost. Místní noviny antikomunistické mínění silně podporovaly publikováním reportáží, jimiž průměrně třikrát týdně informovaly o místních komunistech.²⁰

Jak již bylo zmíněno, i samotná tištěná média se stala objektem obviňování z komunismu. Prvním terčem útoku se stal snadný cíl – The Newspaper Guild (novinářské odborové hnutí). Během Hartleyho slyšení v roce 1947 obvinil Hartley novinářské odbory, že jsou ovládány komunisty, a že stávky v *Philadelphia records* a *Camden Courier-Post* byly těmito komunisty organizovány. Později téhož roku vystoupil ředitel odborů Milton Murray a sám přiznal přítomnost komunistů v odborech. Dokonce jmenoval konkrétní osoby na nejvyšších místech hlavních poboček odborů. Na konci roku 1947 probíhaly volby do vedení odborů. Na členy byl vyvíjen obrovský tlak, aby bylo vedení zbaveno komunistů. Během kampaně byly kandidátům kladeny otázky, zda jsou nebo byli členy komunistické strany. Tyto volby vedly k zásadní přestavbě odborů.²¹

V roce 1947 započalo vyšetřování komunistického vlivu v Hollywoodu. Již v březnu vyzýval poslanec John Raskin k očištění kinematografického průmyslu, čímž neformálně zahájil „hon na čarodějnice“ v umělecké sféře. Komise HUAC jej brzy vyslyšela a započala v říjnu 1947 slyšení týkající se očisty Hollywoodu. Parnell Thomas

¹⁹ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 6.

²⁰ Ibid., 6.

²¹ Ibid. 42-45.

nový předseda vyšetřovací komise HUAC navštívil s dalšími kolegy v roce 1947 Hollywood. Zde sestavil seznam osob, které měly předstoupit před výslechy ve Washingtonu D. C., Thomas dále uvedl ve svém rozhovoru pro *The New York Times*, že 90 % z komunistické infiltrace bylo omezeno na scénáristy a Hollywood se stal semeništěm komunismu.²²

Bylo předvoláno devatenáct svědků, ale nakonec jich svědčilo jen dvanáct. Jedním z nich byl německý dramatik Bertold Brecht, který se okamžitě po výslechu vrátil do NDR.²³ Dalších deset vedlo svá svědectví ironickým způsobem a odmítlo se vyjadřovat ohledně svého členství v komunistické straně s odkazem na pátý dodatek ústavy. Mediálně se proslavili pod názvem *The Hollywood Ten*. Tato desítka byla nakonec obviněna z urážky kongresu. Přesto však HUAC svá slyšení ukončila, protože komunistickou infiltraci Hollywoodu nebyla komise schopna prokázat.²⁴

Filmová studia měla velký strach z negativní publicity a tak propustila ty z *The Hollywood Ten*, které zaměstnávala a držela bokem všechny, o nichž se prokázalo, že jsou komunisty. Těmito kroky začala vznikat černá listina. Členové *The Hollywood Ten* byli v dubnu 1948 odsouzeni za urážku kongresu, což bylo potvrzeno o rok později i po jejich odvolání. Tresty činily mezi šesti měsíci až jedním rokem a pro propuštění tito herci kvůli černé listině jen velice těžko hledali novou práci.²⁵ Výsledkem černé listiny byly zničené kariéry mnohých herců. Jako příklad lze uvést Mickeyho Knoxe, stoupající hvězdu Hollywoodu, který byl přirovnáván k Johnu Garfieldovi. Proslavil se rolí ve westernovém filmu *White Heat* z roku 1949. Kvůli černé listině se však nemohl trvale prosadit.²⁶

Nejnámějším antikomunistickým aktivistou v Hollywoodu byl Ronald Reagan. Nejenže proti údajným komunistům v Hollywoodu svědčil před komisí HUAC, ale měl

²² Ibid., 46.

²³ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 109-110.

²⁴ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 218.

²⁵ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 112.

²⁶ Arthur Eckstein, „The Hollywood Ten in history and memory.“, *Film History*, č. 16 (2004): 13.

významný podíl na vytlačení komunistů z Hollywoodu a vyjasnění jmen na černé listině.²⁷

The New York Times označil vznik černé listiny v Hollywoodu za bezprecedentní krok nejen ve filmovém průmyslu v USA.²⁸

Hollywoodská slyšení pokryla mnoho předních stran velkých celonárodních deníků. Členové HUAC byli sami překvapení, kolik kritických reakcí v tisku jejich slyšení vyvolala. Konkrétně *The New York Times* nařklo komisi z toho, že vede vyšetřování neférovým způsobem. Dále *Times* označil tento trend za mnohem nebezpečnější než možnou komunistickou infiltraci Hollywoodu.²⁹

Kromě vyšetřování v Hollywoodu se HUAC zabýval sovětskou infiltrací ve státní sféře. Redaktor *Daily Worker* Luis Bodenz, který byl sám až do roku 1945 členem komunistické strany, poskytl prostor bývalé sovětské špiónce v USA Elizabeth Bentley³⁰, aby osvětlila, jak fungují sovětské špiónažní sítě v americké vládě. Bentley tím dokázala přetvořit názor americké veřejnosti na domácí komunisty. Z radikálů na zrádce.³¹

Dalším významným architektem mccarthismu byl Richard Nixon, jehož role byla možná i významnější než role samotného Josepha McCarthyho. Nixon však oproti svému republikánskému kolegovi tolik netoužil v této otázce po publicitě, šlo mu spíše o zviditelnění se u republikánských vůdců v čele s Eisenhowerem. Nixon měl v roce 1948 jako člen komise HUAC zásadní vliv na vyšetřování špiónáže Algera Hisse z amerického ministerstva zahraniční. Hissovi sice nebyla špiónáž v té době dokázána a odsouzen byl za křivou přísahu, poté co sám zažaloval Whittakera Chamberse. Whitaker Chambers byl editorem magazínu *Time* a taktéž bývalý člen komunistické strany³², který představil dramatické důkazy obvinující Algera Hisse. Kauza Algera

²⁷ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 220-221.

²⁸ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 48.

²⁹ Ibid., 48-49.

³⁰ <https://forgottennewsmakers.com/2011/04/25/elizabeth-bentley-1908-%E2%80%93-1963-communist-spy-fbi-informant/> (staženo 12. 4. 2016)

³¹ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 49.

³² Jacob Cohen, „INNOCENT AFTER ALL? (cover story).“, *National Review*, č. 45 (leden 1993): 26.

Hisse vyvolala ve společnosti strach z domácího komunismu. Nebezpečí se zdálo již mnohem reálnější.³³

Ze sovětských archivů však vyplývá, že Hiss pravděpodobně špiónem byl.³⁴ Nixon byl pragmatik a ne fanatický antikomunista, což dokazuje i skutečnost, že během svého prezidentského období neměl problém s uznáním existence komunistické Číny. Nebyl tím vulgárním a výrazným demagogem, který by mohl rozpoutat veřejné šílenství. Joseph McCarthy však tyto podmínky splňoval.³⁵

Strach z komunistické infiltrace se šířil ze státní sféry i do dalších sfér. Jedna z nich byla i mediální sféra. Například editor *The Washington Evening Star* Ben McKelway nečekal na komisi HUAC a vyhodil novináře Thomase Buchanana, když během soukromé schůzky připustil, že je členem komunistické strany. Noviny se bály, že kdyby Buchanan musel vypovídat před komisí HUAC, jeho členství v komunistické straně by poškodilo noviny. Buchanan se sice obrátil na novinářské odbory, protože vyhození za členství v komunistické straně, mu připadalo neobhájitelné. Odbory mu však nakonec nevypomohly a tato událost vytvořila precedens, že noviny mohou vyhodit kohokoliv, u koho mají podezření na spojení s komunistickou stranou.³⁶

³³ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 49.

³⁴ Christina Shelton, *Alger Hiss: Why He Chose Treason*. (New York: Threshold Editions, 2012), 213.

³⁵ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 27-28

³⁶ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 49-50.

2.2. *Období Josepha McCarthyho 1950-1953*

Joseph McCarthy byl až do roku 1950 považován spíše za nevýrazného a požívačného senátora. Antikomunismus si avšak jako své téma vybral až v roce 1950, kdy usiloval o znovuzvolení a doufal, že takto populistické téma v takto vypjaté době mu přinese žádanou publicitu.³⁷ V roce 1950 pronesl projev v klubu republikánských žen u příležitosti Lincolnova výročí ve Wheelingu.³⁸ Projev byl sice velice podprůměrný, nesourodý, kombinoval zde výtažky z Nixonova slavného antikomunistického projevu s útržky novin (konkrétně z článků *Washington Times Herald* novinářů Eda Nellora a George Waterse a novináře Willarda Edwardse z *Chicago Tribune*) ze zpráv komise HUAC a tak dále.³⁹ Hlavně v něm však zazněla převratná věta, která jej proslavila: „*Držím tu v ruce seznam 205 jmen členů komunistické strany, sdělených státnímu tajemníkovi, kteří přese všechno dosud pracují ve Státním departmentu a utvářejí jeho politiku.*“⁴⁰

McCarthy samozřejmě žádný seznam neměl. Neobjasnil, proč právě tento počet, ani kde k údajnému seznamu přišel. To byla v následujících letech jeho typická metoda, kterou nadále úspěšně praktikoval: předložil určité číslo, jméno či fakt, které se tvářili přesně a věrohodně, ale když byl po ověřování nařčen ze lži, tak se obhajoval následným překroucením svých slov, či špatnou interpretací.⁴¹ Tahle jeho metoda účinně fungovala a wheelingský projev je toho důkazem. Projev se stal nejdiskutovanějším, nejbouřlivějším a nejvíce prošetřovaným výrokem, který McCarthy za svou kariéru přednesl.⁴²

Senát zmíněný seznam po senátorovi požadoval a ten jej pod tlakem vydal. Šlo však o seznam beze jmen a jen s pořadovými čísly, což byly výsledky vyšetřování 108 zaměstnanců Státního departmentu, provedeného Sněmovnou reprezentantů v roce

³⁷ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 28

³⁸ Albert Fried, *McCarthyism, The Great American Red Scare, A Documentary History* (New York, Oxford University Press, 1997), 1.

³⁹ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 239.

⁴⁰ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 28- 29.

⁴¹ *Ibid.*, 29.

⁴² Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press* (Madison: The University of Wisconsin Press, 1981), 17.

1948, kde pouze 57 osob bylo zaměstnanci Státního departmentu.⁴³ Seznam byl založený víceméně na pomluvách a žádnou právní hodnotu neměl. Šlo jen o bezvýznamné úředníky, kteří nebyli vyšetřováni pouze pro sympatie ke komunismu, ale i k nacismu či pro svou homosexualitu. McCarthy se sice ukázal jako lhář, ale stal se vhodnou osobností pro tisk.⁴⁴

Je potřeba si uvědomit, že ve chvíli, kdy senát začal prošetřovat první McCarthyho obvinění, napadala Severní Korea Jižní Koreu. Stačilo jen pár dní a americké jednotky se pod záštitou OSN vylodily na Korejském poloostrově. Během roku převzal vedení generál Douglas MacArthur, což je potřeba zmínit vzhledem k dalšímu vývoji mccarthismu.⁴⁵

Tisk byl jedním z viníků a zároveň obětí mccarthismu. Tisk ochotně šířil informace poskytované McCarthyem a tím mu značně pomohl k vzestupu a později i k jeho pádu. McCarthy dokonale pochopil principy, jak s tiskem manipulovat. Během pár let změnil většinu tisku na své nadšené či nucené spojence. Uvědomoval si jeho ohromnou moc. Dovedl si novináře předcházet a nabízet jim návrhy článků či dokonale formulované titulky v momentě, kdy takové potřebovali.⁴⁶

Jak již bylo řečeno, McCarthy rozuměl tisku. Věděl moc dobře, že masy ovlivní nejvíce právě skrze něj. Rozuměl taktéž jeho praktikám či hodnotám a rovněž si udržoval dobré vztahy s většinou novinářů. Tato jeho znalost tisku pocházela ještě z úplného počátku jeho politické kariery, kdy se ve Wisconsinu blízce přátelil s tamním významným novinářem Johnem Riedlem. Ten taktéž McCarthyho přesvědčil, aby vstoupil do národní politiky a pomohl mu k tomu právě významnou mediální podporou.⁴⁷

Dá se tedy opravdu říci, že McCarthy byl vytvořen tiskem, protože do senátu se dostal s masivní podporou novin jako *Appleton Post-Crescent*, *The Green Bay Press Gazette* či *Chicago Tribune*. Když se však tvrdí o McCarthyem, že byl stvořen tiskem,

⁴³ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 239.

⁴⁴ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 30-31.

⁴⁵ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 236.

⁴⁶ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 74

⁴⁷ Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press*, 9.

myslí s tím spíše něco jiného. Myslí se tím značný prostor v tisku, palcové titulky či tisíce článků jako výsledek jeho kampaně proti komunistům.⁴⁸ Edward Alwood ve své knize *The Dark Days in the Newsroom* dodává, že média neustále ve veřejnosti udržovala pocit nebezpečí z komunistické hrozby a oslavovala práci FBI.⁴⁹

Když se podíváme na titulky novin z února 1950, jasně vidíme, jakým způsobem tisk přispěl k celospolečenské hysterii, bezprostředně po McCarthyho slavném projevu. *The New York Journal-American* vyzívá v překladu „Naplánujte válečné zatýkání 4000 rudých.“ Stejně noviny dále přinášely zprávy o převzetí americké zahraniční politiky komunisty či o jejich infiltrování americké radiové sítě, či o komunistických vědcích, nebo o komunistických učitelích.⁵⁰

To jak se tisk zachoval v měsících po wheelingském projevu, bylo mimořádně důležité pro celý vývoj mccarthismu. Tisk vytvořil u veřejnosti zásadní první dojem, který ji ovlivňoval několik dalších let. Kdyby tisk McCarthyho projev ignoroval, nebo se ptal po důkazech či bližších informací ohledně jeho výroků, nemusela by společnost propadnout tak silnému strachu z komunistické hrozby. Samozřejmě se našly i výjimky, které McCarthyho kritizovaly. Například hned druhý den po wheelingském projevu kritizoval *The Nevada State Journal* senátora, že svými tvrzeními hraje jen politickou hru.⁵¹

Články v tisku nemohly být snad nikdy více matoucí, než byly v období po wheelingském projevu. Čtenář vážně potřeboval pomoc s orientací v daném problému a až na výjimky v tomhle novináři absolutně selhali

Od 8. března do 14. Července 1950 probíhala slyšení Tydingsovy komise, která měla zkoumat pronikání osob neloajálních k USA do Státního departmentu. Demokraté doufali, že slyšení zdiskreditují McCarthyho a ukáží jej jako lháře, republikáni v nich zase cítili velkou možnost, jak před volbami zviditelnit své hlavní téma – antikomunismus. Komise se snažila zdůraznit nevěrohodnost McCarthyho důkazů a tím narušit kredibilitu celého antikomunistického hnutí. Komise však

⁴⁸ Ibid., 28.

⁴⁹ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 52.

⁵⁰ Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press*, 3.

⁵¹ Ibid., 29.

nedisponovala dostatečnými důkazy, se kterými by měla šanci uspět u soudu.⁵² McCarthy se stal hvězdou těchto slyšení. Dokázal předložit jména devíti lidí, kteří projevovali sympatie k levici. Jen čtyři z nich však pracovali ve Státním departmentu a ti již několikrát svou loajálnost potvrdili v prověrkách. Mezi ostatními byl například orientalista Owen Lattimore, který otevřeně vystupoval proti Čankajškovi, takže bylo snadné jej označit za komunistu. Ten sice všechna obvinění vyvrátil, jeho reputace však byla dočista zničena.⁵³

Edwin Bayley ve své knize *Joe Mccarthy and the Press* píše, že demokraté se snažili umlčet McCarthyho nesnesitelné útoky a republikáni zase doufali, že jej využijí bez vlastní odpovědnosti za jeho neprokázaná obvinění. Republikáni podle Bayleye taktéž tuto pozici zneužívali k útokům na demokraty za údajné krytí komunistů ve státní správě.⁵⁴

McCarthy dokázal díky slyšení Tydingsovy komise vytvořit ve společnosti obraz komunistickou stranou rozvráceného Státního departmentu. Poukazoval na zahraničněpolitické problémy a jejich příčiny. Kládl například otázky, jak bylo možné přijít o Čínu? Nebo proč se odvážili komunisté napadnout Jižní Koreu a tím beztrestně vyzvat USA na souboj.⁵⁵

Důkazem senátorovi podpory v tisku mohou být titulky uveřejněné během slyšení Tydingsovy komise. První jméno ze svého údajného seznamu komunistů, které McCarthy představil, byla Dorothy Kenyon, jenž pracovala pro americkou misi v OSN a zároveň byla významnou feministkou.⁵⁶ Ta se proti nařčení ohradila a senátora nazvala naprostým lhářem. Novinové titulky však píší například: „Státní zaměstnankyně je komunistkou, říká McCarthy“ (*Superior Telegram*) nebo „Bývalá delegátka OSN napojená na rudé“ (*Louisville Courier-Journal*).⁵⁷

⁵² Richard Gid Powers, *Not without honour*, 241.

⁵³ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 31.

⁵⁴ Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press*, 39.

⁵⁵ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 32.

⁵⁶ Kate Weigand, Daniel Horowitz, „DOROTHY KENYON Feminist Organizing 1919 - 1963“, *Journal of Women's History*, č. 14 (léto 2002)

⁵⁷ Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press*, 46-47.

V létě 1950 byli zatčeni manželé Rosenbergovi za předání tajemství atomové bomby Sovětskému svazu. Proces s nimi započal na jaře 1951, tedy v momentě, kdy americké jednotky dosáhly v Koreji hranic s Čínou, která se následně taktéž zapojila do války. K tomu musíme připočíst skutečnost, že Sovětský svaz již od roku 1949 disponoval atomovou bombou. Studená válka se lehce mohla proměnit ve třetí světovou válku, která by už jistě byla atomová.⁵⁸

V listopadu 1952 převzali republikáni kontrolu nad senátem a McCarthy se stal předsedou „Subcommittee of the Committee on Government Operations“, která byla jakousi senátní obdobou HUAC. Senátor tedy mohl vést svá vlastní vyšetřování.⁵⁹ Subkomise se zaměřovala výhradně na domácí komunismus a obvinění většinou vycházela ze svědectví bývalých komunistů, kteří ochotně ukazovali prstem na své bývalé kolegy. Terčem vyšetřování se stávali často členové odborů, mládežnických organizací, příslušníci menšin, atomový inženýři, učitelé či univerzitní profesori.⁶⁰

Jako příklad lze uvést, jak tisk nahlížel na McCarthyho vyšetřování v rámci Senate Committee on Government Operations. Tisk pravidelně chrлил informace, v nichž představoval portréty jednotlivých členů komise v tom nejlepším světle. Přátelské a spolupracující svědky líčil jako hrdiny, zatím co svědky, odmítající vypovídat, jako darebáky.⁶¹

Samotný tisk se však vyšetřování nevyhnul. Největší pozornost byla samozřejmě nadále zaměřena na novinářské odbory, které i po změnách vedení byly neustále považovány za semeniště komunismu. Největší pozornost se věnovala vedení místní organizace novinářského odborového hnutí v Los Angeles. Obviňování se týkalo však i konkrétních novin. Bývalý komunista Harvey Matusow v roce 1952 před McCarthyho subkomisí vypověděl, že v *The New York Times* pracuje přes 100 členů komunistické strany a v magazínu *Time and Life* 76 členů strany. Tento magazín v roce 1952 uveřejnil článek na titulní straně s titulkem „Demagog McCarthy.“ McCarthy absolutně nesnesl kritiku v tisku a rád se mstil, čímž postupně vyvolal u novinářů strach. Matusow

⁵⁸ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 236.

⁵⁹ Ibid., 262-263.

⁶⁰ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 53.

⁶¹ Ibid., 53.

mezi lety 1950-1951 působil jako agent FBI pracující v médiích, takže v následujících letech sloužil jako oblíbený McCarthyho svědek.⁶²

Společnost trvala na „honu na čarodějnice“ a tisk víceméně poskytoval lidem, to co zjevně chtěli číst. Tisk však z velké části následoval McCarthyho ještě o něco více než veřejné mínění. Dá se říct, že McCarthy svým pronásledováním komunistů plnil zásady oficiální politiky. Tisk s touto politikou vesměs z principu souhlasil.⁶³

Je otázkou, proč tisk nekriticky zveřejňoval senátorova obvinění, aniž by novináři někdy měli možnost nahlédnout do dokumentů, ze kterých obvinění vycházela. Dále také je otázka proč noviny neustále poskytovaly McCarthymu takový prostor, přestože den za dnem svá obvinění pozměňoval bez předložení důkazů. Novináři si jistě museli uvědomovat, že senátor lže.⁶⁴ Z finančních důvodů však nikdy nedostali dostatek času na ověření McCarthyho obvinění. Noviny byly tlačeny konkurencí k co nejrychlejšímu publikování informací. I ty nejserióznější noviny pravděpodobně věděly, že z velké části šíří lži. Částečně za to může i pravidlo amerického žurnalistu, které zdůrazňuje odlišení faktu od komentáře. McCarthyho lež je faktem jen proto, že byla vyslovena. Když noviny referovaly o McCarthyho výroch, jednalo se o fakta. Výroky totiž skutečně zazněly. Když některý novinář napsal, že se jedná o lež, jednalo se už o komentář.⁶⁵ Zajímavé je, že podobné diskuse ohledně významu faktů v tisku probíhá v americké společnosti dodnes.⁶⁶

The New York Times pro svou obhajobu tvrdil, že s posouzením, zda jde o lež či ne, si má poradit čtenář sám. Ne všichni se však s tímhle názorem shodovali. Například novinář Richard Strout napsal v roce 1950 v listu *Christian Science Monitor*, že se čtenář nemá nejmenší šanci vyznat v reportážích psaných jako protokol. Strout taktéž vyzýval americké novináře k psaní komentářů.⁶⁷

⁶² Ibid., 65-67.

⁶³ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 67.

⁶⁴ Ibid., 75.

⁶⁵ Ibid., 75-76

⁶⁶ <http://www.pressherald.com/2016/04/17/poll-getting-facts-right-key-to-americans-trust-in-media/>
(staženo 4.5.2016)

⁶⁷ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 76-77.

Pouze ze tří zpravodajských agentur čerpal tisk 80 % informací o McCarthyem a jeho slovech. Zbylých 15 % informací přicházelo z washingtonských kanceláří jednotlivých novin jako *The New York Times service*, *Chicago Daily News service*, *New York Herald-Tribune service*, a nebo *Newspaper Enterprise Association*. 75,5 % informací pocházelo však z agentury *The Associated Press*, 16,5 % z agentury *The United Press* a 5 % informací zajišťoval *The International News Service*.⁶⁸

Jen některé noviny se pokoušely ověřovat fakta. Nejvýraznějším příkladem byl *The Washington Post*, jehož představitelé měli strach, že pokud by fakta nechali mluvit za sebe, tak by akorát podpořili McCarthyho obvinění. *The Washington Post* se tedy pustil do ověřování fakt a do porovnávání jednotlivých výroků McCarthyho, jak se postupně měnily a vyvíjely podle situace.⁶⁹ Novinář Alan Barth obviňoval Trumanovu administrativu z vytvoření vhodného prostředí pro mccarthismus. Barth taktéž vytýkal vyšetřovacím komisím, že se zabývají obviněními vzešlými od bývalých komunistů, profesionálních informátorů či z anonymních zdrojů.⁷⁰

Dalším velkým kritikem McCarthyho byl *The Capital Times*. Deník z McCarthyho Wisconsinu jej kritizoval již během prvních senátních voleb v roce 1946. V měsíci po wheelingském projevu uveřejnil deset úvodníků kritizující McCarthyho. V celém období mccarthismu můžeme považovat *The Capital Times* za kvantitativně (v počtu článků) největšího senátorova kritika. Jenže se jednalo o lokální deník, takže za největšího kritika lze považovat spíše *The Washington Post*.⁷¹

McCarthy měl však svoji oblíbenou taktiku, jak se vypořádat s kritikou. Noviny, které psaly články proti jeho osobě, jednoduše přirovnal k *Daily Worker*, tedy ke komunistickému tisku. Například zmíněné *The Capital Times* nazýval „mikrofonem komunistické strany ve Wisconsinu.“⁷²

Značná část tisku, která byla především sdružena do trustů jako *Hearst*, *McCormick* či *Scripps Howard*, o kterých byla již dříve řeč, tak pracovala téměř jako

⁶⁸ Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press*, 66.

⁶⁹ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 77.

⁷⁰ Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press*, 7.

⁷¹ Ibid., 50.

⁷² Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 68.

McCarthyho lobby. Tyto trusty poskytovaly senátorovi všemožné užitečné informace a přispívaly k jeho zviditelnění. Noviny zahrnuté do těchto trustů publikovaly i ty nejnemyslnější články o připravovaných komunistických sabotážích podniků a přístavů, nebo verbování studentů (3500 – přesné číslo dodávalo důvěryhodnosti).⁷³

Liberální tisk přistupoval k mcarthismu rezervovaně. Většinou byl velmi opatrný při kritice samotného McCarthyho a veřejně odmítal jen jeho hrubé výstřelky. Ovšem v momentě kdy senátor obvinil představitele armády a zneprátelil si tím značnou část establishmentu, se liberální tisk přidal k jeho oponentům. K nim dále patřili i další nekomunistické nebo dokonce i konzervativní noviny. Jako příklad lze uvést: *The Washington Post*, *Saint Louis Post Dispatch* či *Time*.⁷⁴

Tisk se nakonec proti McCarthymu obrátil a to ve chvíli, kdy se proti němu obrátila i většina senátu. Velký podíl na změně obrazu McCarthyho ve společnosti mělo jiné médium – televize, která vysílala slyšení Armáda versus McCarthy a tím pomohla veřejnosti pochopit, co je senátor doopravdy zač. Navíc 9. března 1954 odvysílala CBS dokument natočený Edwardem Murrowem *See it now*, který McCarthyho vylicil jako krutého a po publicitě toužícího burana. Dokument vyzíval McCarthyho oponenty, aby již nemlčeli.⁷⁵

Během této změny společenské nálady se již tisk odvážil proti senátorovi otevřeně kriticky vystupovat. Tisk kromě toho přestal přikládat McCarthymu důležitost a tím ho připravil o publicitu, o kterou usiloval.⁷⁶

Tisk reflektoval veřejné mínění, které se obracelo proti McCarthymu. V březnu 1954 časopis *Time* publikoval proti McCarthymu velmi kritickou titulní stránku, kde zdůrazňoval odeznívající podporu katolické církve a vytýkal mu, že z antikomunismu – důležitého tématu, udělal politickou hru s cílem vlastního zviditelnění se.⁷⁷

⁷³ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 78.

⁷⁴ Ibid., 78-80.

⁷⁵ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 268.

⁷⁶ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 80.

⁷⁷ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 269.

Když přišel v počátku roku 1954 McCarthyho pád, tak se list *The New York Times* snažil vysvětlit, proč s čistým svědomím v minulosti publikoval nepravdivé informace jako fakta. Deník tvrdil, že nešlo ignorovat senátorova obvinění, přestože byla často přehnaná či nepravdivá.⁷⁸

McCarthy řekl později několika novinářům, rozhodnutí vybudovat svou kariéru na veřejném obrazu bojovníka proti komunistům byla chyba. Ale těžko říct, zda byl v tu chvíli upřímný, nebo se chtěl jen znovu dostat na titulky novin.⁷⁹

Přes všechny zmíněné skutečnosti, tisk do té doby nebyl zásadní obětí mccarthismu. Bývalý reportér *Milwaukee Journal* Edwin Bayley prohlásil, že i když neproběhlo žádné významné vyšetřování v tisku, přesto vyšetřovací výbory naháněly novinářům strach. Redaktor *The New York Times* John Oakes zase poznamenával, že mccarthismus měl hluboký vliv na každého novináře, na jejich, psaní, mluvení a dokonce i myšlení. Každý novinář bojoval s autocenzurou.⁸⁰

Paradoxní je skutečnost, že i tisk se nakonec stal obětí „honu na čarodějnice“ až po pádu McCarthyho. V senátu se však našel jeho nový pokračovatel James Eastland, který chtěl potrestat tisk zejména *The New York Times* za jejich útoky na segregáční politiku. Slyšení o infiltraci komunistů v tisku začala v červnu 1955 a trvala do ledna 1956.⁸¹

Z prvních šestnácti předvolaných novinářů *Times* deset prohlásilo, že nikdy nebylo členy komunistické strany a ani jiné podvratné organizace. Zbýlých šest však připustilo svou příslušnost ke komunistické straně v minulosti během různých období jejich životů. V momentě, kdy bylo zřejmé, že další novináři budou předvoláni, *The New York Times* vydalo prohlášení, že v zájmu garantování odpovědné novinářiny propustí všechny své zaměstnance, kteří se během slyšení budou odvolávat na pátý dodatek ústavy.⁸²

⁷⁸ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 76.

⁷⁹ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 78.

⁸⁰ Ibid., 79.

⁸¹ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 81.

⁸² Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 106.

Je otázka však, zda byl takový krok zapotřebí. Navíc v momentě, kdy byly podobné praktiky McCarthym zdiskreditované. Dle mého názoru by měl mít každý občan včetně novináře mít právo využít svých ústavních práv včetně pátého dodatku, a tím se vyhnout sebeobvinění.

Z této kapitoly je zjevné, že tisk měl značný podíl na vzniku mccarthismu. Nejvýznamnějším momentem byly zřejmě první měsíce po McCarthyho wheelingském projevu, kdy Tisk vytvořil u veřejnosti zásadní první dojem, který ji ovlivňoval několik dalších let. Kdyby tisk McCarthyho projev ignoroval, nebo se ptal po důkazech či bližších informací ohledně jeho výroků, nemusela by společnost propadnout tak silnému strachu z komunistické hrozby. McCarthy rozuměl tisku a věděl, jak s ním pracovat. Předcházel si novináře, s kterými se snažil udržovat dobrý vztah a nabízel jim perfektně formulované titulky a návrhy článků. Jistě hrály roli i finanční důvody. Veřejnost si podobné články přála a tisk jí je poskytoval. Byl tak tlačěn konkurencí, že ani neměl čas k ověření faktů. McCarthyho lež je faktem jen proto, že byla vyslovena. Když noviny referovaly o McCarthyho výrocích, jednalo se o fakta. Výroky totiž skutečně zazněly. Když některý novinář napsal, že se jedná o lež, jednalo se už o komentář. Zároveň, přestože žádné rozsáhlé vyšetřování v tisku až do roku 1955 neprobíhalo, novináři strach z případného postihu jistě měli a byli tedy ovlivňováni autocenzurou.

3. Veřejné mínění

Všeobecně bylo veřejné mínění v té době velmi antikomunistické. Mohly za to převážně mezinárodní události a začínající studená válka. Společnost na jednu stranu vnímala počínající ekonomickou prosperitu USA, na druhou stranu však pozorovala rozpad velké spojenecké koalice se Sovětským svazem. Jistě nelze nepřipomenout Fultonský projev Winstona Churchilla. Na americkou společnost velkou měrou působilo vytváření východního bloku se strukturou loutkových vlád napříč centrální Evropou. Zvláště pak Stalinovo odmítnutí dodržení dohody o stáhnutí svých jednotek z Iránu a komunistický převrat v Československu v roce 1948 a dále pak výhra komunistů v Číně a vytvoření atomové bomby sovětským svazem roku 1949.⁸³

Tohle vše vedlo ke strachu z rozsáhlé špionáže ve státní sféře. Díky tomuto strachu mohla komise HUAC pracovat s masivní společenskou podporou, která se stala motorem antikomunismu. Konkrétní kauzy, které HUAC řešil, podporovaly strach z rozsahu sovětské špionáže, či množství komunistů v Hollywoodu.⁸⁴

Ke konkrétnímu pozorování nálad nám mohou posloužit průzkumy veřejného mínění od Gallupu, které byly ve zmiňované době vytvořeny. Například na otázku, zda si dotázaní myslí, že je v Hollywoodu mnoho komunistů odpovědělo v říjnu 1947 přibližně 58 % dotázaných „ano,“ přibližně 18 % „ne“ a přibližně 24 %, že neví.⁸⁵

Ve stejném výzkumu byla dotazovaným položena otázka, zda si myslí, že komunisté pravidelně dostávají svoji propagandu do Hollywoodských filmů. Na tento dotaz zodpovědělo přibližně 48 % „ano,“ přibližně 22 % „ne“ a přibližně 25% dotázaných bylo bez názoru. Zbýlých pár procent se rozložilo mezi několik dalších odpovědí, které však už vzhledem k nízkým číslům nestojí za zmínku.⁸⁶

V prvních letech „honu na čarodějnice“ ještě tisk nevytvářel takový společenský strach, jako to bylo v pozdějších letech. Důkazem nám může být výše zmíněný článek z *The New York Times*, kde deník kritizoval komisi z neférového vyšetřování a dle mého názoru správně poukázal, že takto vedena vyšetřování jsou nebezpečnější než

⁸³ Ibid., 5.

⁸⁴ Ibid, 5-6.

⁸⁵ The Gallup Poll # 406, Question q14a (22. 10. 1947)

⁸⁶ The Gallup Poll # 406, Question q14b (22. 10. 1947)

možná komunistická infiltrace Hollywoodu. Přesto však již značná část tisku vyšetřování v Hollywoodu podporovala, což se odrazilo na veřejném mínění. V jednom z průzkumů, které jsem představil, vidíme, že téměř 50 % veřejnosti věřila, že komunisté pravidelně dostávají svoji propagandu do Hollywoodských filmů.

Další výzkum z května 1948 pokládá otázku, zda by si dotazovaní přáli povinnost registrace všech komunistů v USA do seznamů vedených ministerstvem spravedlnosti. Přibližně 75 % společnosti by s to podle výzkumu přálo. Dalších přibližně 18 % je proti a přibližně 8 % společnosti na to nemá názor.⁸⁷

Když se podíváme na výzkum Gallupu, který v roce 1949 pokládá otázku, zda dotázaní slyšeli o vyšetřování komise HUAC, tak vidíme, že téměř 80% dotázaných odpovědělo kladně.⁸⁸ Ve stejném výzkumu byla veřejnost taktéž otázána, zda by komunistická strana měla být zakázána zákonem. Téměř 70 % dotázaných by si to přálo.⁸⁹

Zde je potřeba znovu vypíchnout výše zmíněnou mezinárodní situaci. Vliv taktéž mohly mít i konkrétní kauzy, jako například případ Algera Hisse.

Po McCarthyho projevu proneseném při příležitosti Lincolnova výročí, ve kterém prohlásil, že má seznam 205 jmen komunistů ve státní správě, se stal senátor během pár hodin nejdiskutovanějším jménem ve Spojených státech,⁹⁰ zároveň i nejobávanějším mužem v USA. Pro nesmírný počet Američanů bylo naprosto nepředstavitelné, že by americký senátor mohl lhát.⁹¹

Z průzkumu Gallupu z dubna 1950 vyplívá, že téměř 80 % dotázané veřejnosti vědělo o McCarthyho snaze vymýtit komunisty ze státní správy. Jen 12 % o ničem takovém neslyšelo.⁹²

⁸⁷ The Gallup Poll # 418K, Question q4a (7. 5. 1948)

⁸⁸ The Gallup Poll # 438, Question qn10a (4. 3. 1949)

⁸⁹ The Gallup Poll # 438, Question N. 1579 (4. 3. 1949)

⁹⁰ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 235-236.

⁹¹ *Ibid.*, 241.

⁹² The Gallup Poll # 455, Question qn3a (28. 4. 1950)

Tenhle výzkum jenom dokazuje, jak mimořádný vliv měl tisk v prvních měsících po wheelingském projevu. Dokázal vytvořit čtenářům takový první dojem z McCarthyho, že jen asi 12 % občanů USA o jeho „honu na čarodějnice“ nevěděla.

Další otázka, která byla položena již v březnu 1950, se ptá veřejnosti, zda si myslí, že McCarthyho slova o komunistech ve státní sféře jsou pravdivá, či jde jen o politickou hru. Přes 50 % z dotázaných věřilo senátorovým slovům a necelých 30 % dotázaných si myslelo, že jde jen o politickou hru.⁹³ Tento výsledek můžeme přikládat zároveň tisku, který se tématu antikomunismu velmi chytl a z velké části podporoval a zároveň zhoršující se mezinárodní situaci.

Samotný Joseph McCarthy měl solidní podporu veřejného mínění. Většinou se podle průzkumů Gallupu pohybovala kolem 35%. V lednu 1954, tedy těsně před slyšením s McCarthym v senátu, podpora veřejnosti vůči jeho osobě dosahovala až neuvěřitelných 50%. Přestože byla americká společnost velmi antikomunisticky naladěna a Joseph McCarthy byl jedním z hlavních představitelů antikomunismu, vidíme, že sám nikdy masovou popularitu neměl. Dokazují nám to i senátní volby v roce 1952, kde senátor dosáhl sice znovuzvolení, ale jeho vítězství bylo jen poměrně těsné (dosáhl 54 %). Ukázalo se, že jeho opozice byla notně podceňována, což ostatně hlásali tehdy Demokraté.⁹⁴ Co se týče republikánů, tak svoji roli sehrály i neoficiální regule senátu, podle nichž se nekritizoval člen vlastního klubu, i kdyby se choval sebe ostudněji. Pro McCarthyho nesloužilo téma antikomunismu nejen k útoku, ale i k obraně, proto bylo tak těžké se mu postavit.⁹⁵

Problémem byla ambivalentnost kritiků mccarthismu. Americká společnost byla všeobecně velmi protikomunisticky založena, takže i odpůrci mccarthismu se z velké části nestavěli proti společenské eliminaci komunistů, ale převážně proti metodám, které k tomu byly používány.⁹⁶

⁹³ The Gallup Poll # 454, Question q3b (28. 4. 1950)

⁹⁴ Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press*, 88.

⁹⁵ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 69.

⁹⁶ *Ibid.*, 64.

Vývoj McCarthyho popularity podle Gallupových průzkumů:

Datum	Příznivé	Nepříznivé	Bez názoru
leden 1951	15 %	22 %	63 %
duben 1953	19 %	22 %	59 %
červen 1953	35 %	30 %	35 %
srpen 1953	34 %	42 %	24 %
leden 1954	50 %	29 %	21 %
březen 1954	46 %	36 %	18 %
duben 1954	38 %	46 %	16 %
květen 1954	35 %	49 %	16 %
červen 1954	34 %	45 %	21 %
srpen 1954	36 %	51 %	13 %
listopad 1954	35 %	46 %	19 % ⁹⁷

Z těchto výzkumů je zjevné, jak mccarthismus ovlivňoval americkou společnost. Nejzajímavější je sledovat procento společnosti bez názoru, které rapidně od ledna 1951 klesne a v průběhu senátních slyšení proti McCarthymu (kterým se věnuji v další kapitole) se toto téma nedotýká už jen přibližně pětiny americké společnosti.

To dokazuje, jak byla tématem mccarthismu ovlivněna a rozdělena. Zároveň je zajímavé sledovat, jak se McCarthyho popularita vyvíjí v roce 1954 právě během senátních slyšení.

Rád bych v tento moment ukázal výzkum Gallupu na téma, zda si dotázaní myslí, zda by měl kongres pokračovat ve vyšetřování komunistů, nebo zda by mělo být vyšetřování ponecháno jen FBI a ministerstvu spravedlnosti. V dubnu 1950 přibližně 66 % dotázaných říká, že ano a jen přibližně 10 % by kongresu tuhle pravomoc vzalo.⁹⁸ Tato stejná otázka byla položena například i v prosinci 1953, tedy ještě několik měsíců před slyšeními proti McCarthymu a zároveň po Stalinově smrti a příměří v Koreji. V tomto průzkumu si skoro 40 % dotázaných přálo pokračování vyšetřování kongresu a jen o pár procent větší počet dotázaných chtěl tyto pravomoci zachovat jen FBI a ministerstvu spravedlnosti.⁹⁹ V červnu 1954 během slyšení proti McCarthymu už jen přibližně 30 % dotázaných by si přálo zachovat tyto pravomoci kongresu. Zatímco necelých 60 % dotázaných podporovalo myšlenku ponechat vyšetřování komunistů jen

⁹⁷ Ibid., 65.

⁹⁸ The Gallup Poll # 455, Question qn10c (28. 4. 1950)

⁹⁹ The Gallup Poll # 524, Question q11b (9. 12. 1953)

v rukách FBI a ministerstva spravedlnosti.¹⁰⁰ Vidíme tedy značný posun ve veřejném mínění v návaznosti na mezinárodní vývoj a postupný pád McCarthyho.

Důležitou skupinou v boji proti komunismu byla Americká legie, neboli sdružení válečných veteránů, kteří se velmi aktivně zapojovali do jakékoliv aktivity spjaté s bojem proti domácímu komunismu, ať se to týkalo pořádání proti-manifestací, či stavění hlídek proti promítání filmů, v nichž figurovali herci na černé listině.¹⁰¹ Legie navíc nadále velmi tlačila na filmová studia, aby černou listinu ještě rozšířila. Obviňovala je, že se jim ještě nepovedlo dostatečně vyčistit Hollywood od komunistů.¹⁰²

Antikomunismus se stal dokonce součástí masové zábavy. FBI odhalila svého informátora Matta Cvetica a ten pro *Saturday Evening Post* vyličil svůj příběh ve článku „*I Posed as a Communist for the F.B.I.*“ Příběh byl ještě téhož roku zfilmován jako „*I Was a Communist for the FBI.*“ Tento film však na první pohled působí velmi tendenčně a odráží antikomunistickou náladu společnosti. Například komunistům ve filmu absolutně nejde o blahobyt pracující třídy, ale jejich jediným zájmem je podrobit USA Sovětskému svazu. Přesto že jde o hraný film, získal nominaci na Oscara za nejlepší dokument.¹⁰³ K dalším antikomunistickým filmům můžeme řadit například „*My son John*“ z roku 1952 nebo „*Walk East on Beacon*“ z roku 1951. Dokonce na tohle téma běžel v televizi i seriál „*I Led Three Lives*“ mezi roky 1953 až 1956.¹⁰⁴

Důkazem silného antikomunistického citění americké společnosti je anketa uskutečněná a zveřejněná Samuelem Stoufferem v počátku roku 1954. 68 % z dotázaných soudilo, že ten kdo se hlásí ke komunismu, by měl mít zakázáno veřejně vystupovat. 66 % dotazovaných by požadovalo, aby knihy spisovatelů spojených s komunismem byly vyřazeny z veřejných knihoven, 90 % bylo přesvědčeno, že komunisté pracující ve zbrojařských podnicích, by měli být propuštěni. Je však zajímavé, že podle téže ankety nepatřil domácí komunismus k nejvíce znepokojujícím

¹⁰⁰ The Gallup Poll # 532, Question q7b (12. 6. 1954)

¹⁰¹ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 72-73.

¹⁰² Richard Gid Powers, *Not without honour*, 246.

¹⁰³ Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom*, 52.

¹⁰⁴ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 252-253.

starostem. Jen asi 1 % dotázaných uvedlo komunistickou hrozbu a asi 8 % mezinárodní problémy.¹⁰⁵

Dá se soudit, že to bylo důsledkem vývojem mezinárodní situace. Dala by se zmínit smrt Stalina či ukončení korejské války. Třetí světová válka se tudíž nezdála tolik reálná jako v předchozích letech.

Ještě na podzim roku 1953 se se podle průzkumů přibližně 46% dotázaných vyjádřilo k podpoře zintenzivnit vyšetřování působení komunistů ve státní správě za vlády Roosevelta a Trumana a 50% veřejnosti schvalovalo McCarthyho snahu tak učinit. Po slyšení armáda vs. McCarthy již 47% veřejnosti odsuzovalo jeho chování a během roku toto číslo stoupl až na 51%. Veřejnosti vadily především jeho neomalené výroky. Například prezidenta Trumana nazval „čubčím synem“ a hrdinu druhé světové války generála George C. Marshalla označoval jako strůjce rozsáhlého spiknutí. Veřejnost přestala o jeho ztrátě smyslu pro realitu pochybovat, když obvinil protestantskou církev z podpory komunistů a z krytí levicových sil v armádě.¹⁰⁶

Myslím si, že tato kapitola podporuje mou tezi, že mccarthismus byl vytvořen tiskem, jelikož ten byl hlavním informačním zdrojem a vidíme, jak se veřejné mínění měnilo podle situace. McCarthy měl solidní podporu veřejnosti v období největšího rizika třetí světové války a zároveň podporu rychle ztrácel po smrti Stalina a ukončení korejské války, tedy zase rapidní snížení rizika atomové války. Největší ztrátu podpory však McCarthy zaznamenal po útoku na armádu, protestantských církví a ztráty Eisenhowerovi podpory, o tom ale více v další kapitole.

Konec McCarthyho a doznívání Mccarthismu 1951-1956

Prezident Truman byl sice bytostným antikomunistou, ale jeho zahraničně i vnitřně politické kroky byly spíše slabé a neefektivní, proto se jeho administrativa stala lehkou kořistí antikomunistických štváčů. V zahraniční politice nedokázal zabránit komunistickému převratu v Československu, ztratil veškerý vliv v Číně atd. V domácí politice se stále držel New Dealu, což bylo podle některých radikálních konzervativců jen jedním z kroků k socialismu.¹⁰⁷

¹⁰⁵ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 66-67.

¹⁰⁶ Robert Dallek, *Nedokončený život, John F. Kennedy, 1917-1963* (Praha: Argo, 2006), 170.

¹⁰⁷ Geoffrey R. Stone, „Free Speech in the Age of McCarthy: A Cautionary Tale.“, *California Law*

V nadcházejících prezidentských volbách se Truman rozhodl nekandidovat a triumfální vítězství slavil Eisenhower. Mnoho voličů pro něj hlasovalo v domnění, že jeho vítězstvím vypjatý antikomunismus skončí, protože ten chápali jen jako předvolební téma. Nastal však úplný opak, protože McCarthy vycítil příležitost předvést, co jeho strana u moci dokáže v „honu na čarodějnice“.¹⁰⁸ Měl v tom zásadní podporu od svých spojenců, kteří jej zásobovali materiály a tím udržovali jeho moc. Jmenovitě lze zmínit J. Edgara Hoovera, Richarda Nixona, Alfreda Kohlberga či J. B. Matthewse.¹⁰⁹

Prezident Eisenhower hned po vstupu do úřadu pokračoval nadále s odstraňováním „podvratných živlů“ terorizujících Washington. Během krátké doby se však naprosto změnila mezinárodní situace. Dva měsíce po jeho nástupu do funkce zemřel Stalin a již v červnu 1953 bylo podepsáno příměří v Koreji. Hrozba třetí světové války byla během několika měsíců rapidně snížena.¹¹⁰

Eisenhower se velice rychle snažil zneškodnit komunisty ve vládě, tím že zavedl ještě přísnější program loajality. Prezident též ujistil J. Edgara Hoovera, že FBI bude mít plnou kontrolu nad vnitřními bezpečnostními otázkami. Jako důsledek vnitřních a vnějších kroků prezidenta Eisenhowera byla ztráta zájmu veřejnosti ke komunismu a McCarthymu, přestože ten se stal předsedou své vlastní vyšetřovací subkomise.¹¹¹

Abychom pochopili důvody McCarthyho pádu, jenž se uskutečnil v roce 1954, musíme se vrátit zpět do roku 1951, kdy senátor napadl George Marschalla. V červnu 1951 nazval McCarthy na půdě senátu generála George Marschalla, vrchního velitele ozbrojených sil USA během druhé světové války a tehdejšího ministra obrany – zrádcem, který celý svůj život sloužil tajným službám Sovětského svazu. McCarthy obvinil Marshalla z toho, že veškeré své kroky činí k oslabení americké armády a bezpečnosti. V tento okamžik muselo být i republikánským představitelům jasné, že se jejich kolega naprosto oprostil od reality a museli vážně pochybovat o jeho duševním

Review, 93, č. 5 (2005): 1387-1388, <http://web.a.ebscohost.com/> (staženo 10. 5. 2014).

¹⁰⁸ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 32.

¹⁰⁹ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 241.

¹¹⁰ Michael Korda, *IKE – Osud hrdiny* (Praha: Volvox Globator, 2009) 692-697.

¹¹¹ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 265-266.

zdraví. Přesto museli nadále McCarthyho bránit, protože by jinak zpochybnili svou předchozí podporu.¹¹² Tohle byl sice jeho prvním útokem na armádu, který mu ještě prošel, ale kvůli dalším postupně ztratil podporu Eisenhowera a svých kolegů.

Navenek se zdálo, že McCarthy disponuje Eisenhowerovou podporou. Pravda je však taková, že senátorova narůstající popularita prezidenta velice trápila. Měl zásadní přehled o státní správě z Rooseveltových a Trumanových let. Byl přesvědčen o nevýznamnosti většiny senátorových obětí, které se provinili často jen levicovým smýšlením v dobách sovětsko-amerického spojení. Nejvíce však prezidenta vytočilo obvinění generála George C. Marshalla z participace na „hanebném levicovém spiknutí, před nímž bledla všechna spiknutí v dějinách lidstva.“¹¹³ Eisenhower moc dobře věděl, že se jedná o velkého a charakterního vlastence. Samotný generál na útoky vůbec neodpovídal. Senátor poukazoval například na slavný Marshallův plán, který v McCarthyho pojetí jasně poukazoval na spiklenectví s prohnanou Evropou a chladně kalkulujícími Brity. Prezident se však bohužel držel principu „Nebudeš mluvit špatně o žádném jiném republikánovi.“¹¹⁴

Eisenhower chtěl v proslovu předneseném ve Wisconsinu přednést několik vět na podporu Marschalla. McCarthy a jeho další spolupracovníci jej však přesvědčili, aby to nedělal, protože by to znamenalo potupu pro senátora ve svém vlastním státě. George C. Marshall musel nakonec pod tlakem rezignovat v roce 1951 na post ministra obrany.¹¹⁵

I v dalších letech si McCarthyho prezident neodvážil moc kritizovat, ani když senátor kritizoval jeho politické přátele. McCarthy se zdál být v prvních letech Eisenhowerovy vlády takřka všemocný ve své činnosti.¹¹⁶

McCarthyho moc narazila, až když svou aktivitu přesunul znovu k armádě na podzim roku 1953. Zpočátku z opatrnosti obviňoval jen civilisty zabývající se

¹¹² Ibid, 244-245.

¹¹³ Michael Korda, *IKE – Osud hrdiny*, 670.

¹¹⁴ Ibid, 670-672.

¹¹⁵ Ibid., 686

¹¹⁶ Ibid., 671-672

například radarovým výzkumem, či pracujících v obranném průmyslu. Postupně se však nebál obviňovat i generály z nekompetentnosti. McCarthy zuřivě obviňoval generály a zároveň i představitele Trumanovi administrativy. Eisenhowerovi v tu chvíli došla s McCarthym trpělivost a sám se ujal vedení kampaně proti McCarthymu v únoru 1954. Následné útoky McCarthyho na administrativu nutili republikány, si vybrat mezi McCarthym a Eisenhowerem.¹¹⁷

V únoru 1954 vytýkal generálu Zwickerovi povýšení krajně levicového zubaře a moralizoval jej, že v takovém případě není hoden nosit uniformu. Toto tvrzení představitele armády velmi rozčílilo, protože měla za sebou velkou očistu od nežádoucích osob. V březnu 1954 armáda obvinila McCarthyho ze zvýhodňování jednoho ze svých asistentů ve vojenské službě. Senátor však tvrdil, že se jej armáda jen snaží vydírat. Subkomise, ve které byl předsedou, dostala za úkol podat vysvětlení. McCarthy sice musel přepustit své předsednické místo, alespoň však mohl podrobit svědky křížovému výslechu, což on sám nikdy svým obětem neumožňoval.¹¹⁸

Slyšení armáda versus McCarthy konaná od března do června 1954 představovala zlomový okamžik celého „honu na čarodějnice.“ Byla veřejná a přenášena, zejména kanálem ABC. Senátor zde poprvé veřejně ukázal své způsoby jednání. ABC nezujímala stanovisko a vysílala celá jeho vystoupení. Bylo to poprvé, co mohla veřejnost McCarthyho objektivně posoudit, jelikož do té doby ho mohla znát jen z tisku či z článků. Senátor při slyšeních agresivně útočil na všechny kolem, avšak sám na kladené otázky neodpovídal. Jeho brutalita a krutost byla do očí bijící. Komise sice nedala žádné straně za pravdu, ale veřejnost pomalu ztrácela o senátoru McCarthym a jeho činnosti iluze. Po slyšeních senátorova podpora u veřejnosti začala prudce klesat. Dokonce i některé noviny, do té doby senátorovi nakloněné, se proti němu obrátily.¹¹⁹

Do slyšení se mohl McCarthy těšit i slušné podpoře v senátu. Sice byl částí senátu kritizován a považován za nezodpovědného demagoga, který neustále mění počet údajných zrádců, ale jiní zase jeho tvrzení považovali za pravdivá a podporovali jej.

¹¹⁷ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 268.

¹¹⁸ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 34.

¹¹⁹ *Ibid.*, 34-36.

Argumentovali ztrátou Číny, sovětskou atomovou bombou a usvědčením manželů Rosenbergových a úředníka ministerstva zahraničí Algeru Hisse.¹²⁰

Po volbách v listopadu 1954 získali demokraté v senátu většinu a rozhodli se McCarthyho zbavit. Senátor a budoucí prezident Lyndon Johnson nechtěl opakovat chyby Tydingsovy komise a přál si vytvoření spojení obou stran. Slyšení komise a ani plenární zasedání nebyli veřejné a navíc za McCarthyho již nestál tisk. Přesto však do konečného hlasování uběhlo sedm měsíců. Senát tedy 69 hlasy proti 24 rozhodl udělit senátorovi důtku. Pro udělení důtky hlasovalo 47 demokratů a 22 republikánů, převážně liberálů z východu a proti jen 24 republikánů, většinou ti ze středozápadu a západu hlasovali proti.¹²¹

Zajímavé je, že jediný demokrat, který nehlasoval proti McCarthyho byl čerstvý senátor J.F.Kennedy, který se zdržel hlasování. Sice si o McCarthyho nedělal žádné iluze, ale podporoval jeho antikomunismus a hlavně se bál učinit nepopulární rozhodnutí, kterým by si znepřátelil své voliče. Taktéž však mohlo hrát roli, že jeho bratr Robert pracoval jako McCarthyho asistent. Každopádně toto hlasování provázelo kariéru budoucího prezidenta až do samého tragického konce.¹²²

McCarthy ztratil svůj téměř veškerý vliv. Sice zůstal senátorem a dokonce mu zbylo ještě mnoho stoupců ve veřejném mínění, ale politici a tisk byli striktně proti němu. Postupně se stále více propadal do anonymity, která jej však ubíjela. McCarthy brzy náhle onemocněl a za pomoci svého vážného alkoholismu zemřel v květnu 1957 na akutní jaterní infekci.¹²³

McCarthy svým způsobem ztotožňoval antikomunismus a v momentě jeho pádu se i míra amerického antikomunismu značně snížila. V obecném pohledu antikomunismus a mccarthismus byly synonymy, proto se po vystřízlivění z mccarthismu americký antikomunismus dlouho vzpamatoval. Dá se říct, že jedním z odkazů McCarthyho bylo i rozdělení amerického antikomunistického hnutí.

¹²⁰ Robert Dallek, *Nedokončený život, John F. Kennedy, 1917-1963*, 170.

¹²¹ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 37.

¹²² Robert Dallek, *Nedokončený život, John F. Kennedy, 1917-1963*. 171-172.

¹²³ Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957*, 37-38.

Eisonhower sice neustále tvrdil, že Amerika stojí proti komunismu, ale antikomunismus sám o sobě byl dosti zdiskreditovaný.¹²⁴

¹²⁴ Richard Gid Powers, *Not without honour*, 271-272.

Závěr

Je zřejmé, že americká společnost měla důvod ke strachu z komunistické hrozby. Mezinárodní situace, jak jsem v úvodu předpokládal, stále více směřovala k možné třetí světové válce, která by pravděpodobně byla atomová, tudíž fatální. Dokonce jistě existovaly i důvody ze strachu z komunistické infiltrace státní sféry, protože bylo nepopíratelné, že Sovětský svaz v ní své špiony doopravdy měl. Ze sovětských archivů je zřejmé, že například Alger Hiss či manželé Rosenbergovi skutečně sovětskými špiony byli. Přesto reakce veřejnosti v prvních letech mccarthismu byly přehnané. Asi největší výtku, kterou můžeme z dnešní perspektivy mít vůči vyšetřovatelům, jim spřízněným médiím, či antikomunistické veřejnosti, je automatické spojování členů komunistické strany, tehdejších i bývalých, se sovětskou vládou. Tomu zásadně pomohl rozhovor s bývalou špiónkou Elizabeth Bentley.

Nejvíce však musíme vyšetřovatelům na konci čtyřicátých let vyčítat jejich zaměření na Hollywood. Je asi všeobecně známo, že Hollywood vždy byl tradičně levicový, ale vytýkat umělcům jejich politické přesvědčení, přestože jej nějakým způsobem reflektují ve svých dílech a tím ovlivňují společnost, není správné a nepatří to do demokratické společnosti za žádných okolností. Zde se nabízí srovnání s érou „hippies“, odehrávající se necelé dvě dekády po zmiňovaných událostech, kde bylo naprosto běžné se veřejně hlásit například k čínskému pojetí komunismu.

V prvních letech „honu na čarodějnice“ ještě tisk nevytvářel takový společenský strach, jako to bylo v pozdějších letech. Důkazem nám může být výše zmíněný článek z *The New York Times*, kde deník kritizoval během hollywoodských slyšení vyšetřovací komisi z neférového přístupu a dle mého názoru správně poukázal, že takto vedená vyšetřování jsou nebezpečnější než možná komunistická infiltrace Hollywoodu. Přesto však již značná část tisku šetření v Hollywoodu podporovala, což se odrazilo na veřejném mínění. V jednom z průzkumů, které jsem představil, vidíme, že téměř 50 % veřejnosti věřilo, že komunisté pravidelně dostávají svoji propagandu do hollywoodských filmů.

Sami novináři už v počátcích mccarthismu museli pociťovat strach, že se mohou osobně stát obětmi vyšetřování. Příkladem může být vyšetřování v Guildu, které vedlo k zásadní obměně vedení či vyhození editora Bena McKelwaye z *The Washington Evening Star* kvůli jeho členství v komunistické straně. Odbory nakonec zůstaly v této

aféře nečinné a dopomohly k vytvoření precedentu, že noviny mohou vyhodit kohokoliv jen za podezření ze spolupráce s komunistickou stranou. Novináři si tedy museli dávat pozor, co píší.

Z mé práce vyplývá, že tisk hrál zásadní roli během mccarthismu. Především v prvních měsících po wheelingském projevu, kdy dopomohl vytvořit u veřejnosti silný první dojem, který ji ovlivňoval další roky. Většina tisku slepě zveřejňovala McCarthyho obvinění bez kladení důrazu na důkazy. Jen málo novin tehdy McCarthyho kritizovalo a ten zbytek se značnou měrou podílel na všeobecném strachu z komunistické hrozby.

Z výzkumů vidíme, jak McCarthy dokázal naprosto rozdělit americkou společnost. Postupně v ní téměř zanikla ta část veřejnosti, která se o mccarthismus vůbec nezajímala. Zůstali téměř jen jeho přívrženci a odpůrci.

Tisk se postupně stal dobrovolným či nuceným spojencem McCarthyho. Ten dokonale ovládal principy, jak s tiskem manipulovat. Uvědomoval si ohromnou moc médií a novináře, se kterými se snažil udržovat dobré vztahy, si uměl předcházet a nabízet jim dokonale formulované titulky či návrhy článků. Články však byly matoucí a čtenář by potřeboval odborné vedení, aby jim porozuměl a mohl je kriticky zhodnotit.

Bylo to období začátku války v Koreji, Sovětský svaz získal atomovou bombu a středovýchodní Evropa byla ze značné části v sovětské sféře vlivu. Americká společnost proto trvala na „honu na čarodějnice“ a tisk poskytoval lidem to, co chtěli číst.

Pokud se ptáme, zda tisk podporoval McCartyho, tak se naplnil můj předpoklad, totiž že ho tisk podporoval plně. Tisk zveřejňoval McCarthyho obvinění, aniž by měl možnost nahlédnout do vyšetřovacích dokumentů, nebo proč mu tisk dával takový prostor, přestože už jen tím, jak své obvinění den za dnem pozměňoval podle situace, muselo novinářům vyjasnit, že lže. Je jasné, že určitě hrály roli finanční důvody, jak jsem v úvodu předpokládal. Bylo to žádané téma, které se snadno prodávalo, a kvůli silné konkurenci noviny neměly čas na ověřování senátorových obvinění. Každý list chtěl nové obvinění zveřejnit jako první. Problémem byl také omezený počet zdrojů, kdy přibližně 75 % veškerých informací pocházelo z tiskové agentury *The Associated Press*.

Tisk měl zároveň pro svou podporu mccarthismu jedno velké alibi. Nepsané pravidlo amerického žurnalistu, které zásadně odlišuje fakt od komentáře. Jednoduše řečeno americký tisk oproti tomu evropskému moc fakta nekomentoval. V případě mccarthismu to ale znamenalo problém. Noviny mohly zveřejňovat bez výhrad McCarthyho výroky a obvinění, aniž by je komentovaly. McCarthyho výrok byl faktem tím, že vůbec zazněl. Kdyby novinář napsal, že se jedná o lež, dopustil by se komentáře. Například *The New York Times* ve své pozdější obhajobě tvrdil, že s posouzením, zda jde o lež či ne, si má poradit čtenář sám.

Dalším z důvodů proč tisk podporoval mccarthismus, byl strach novinářů z vyšetřovacích komisí. Sice žádné velké vyšetřování v tisku neprobíhalo, ale novináři jistě měli na paměti vyhození Bena McKelwaye z *The Washington Evening Star* a podobně. Proto pravděpodobně každý novinář musel svádět boj s autocenzurou.

Existovaly však i noviny, které se pokoušely ověřovat fakta. Nejvýznamnějším představitelem byl *The Washington Post*, který se bál, že kdyby nechal mluvit fakta za sebe, tak by podpořil McCarthyho „hon na čarodějnice“. *The Washington Post* se tedy pustil do ověřování faktů a do porovnávání jednotlivých výroků McCarthyho, jak se postupně měnily a vyvíjely podle situace. Podobně se choval například i *The Capital Times*.

V roce 1953 se na mezinárodní situaci změnila dvě zásadní události, které naprosto snížily riziko vzniku třetí světové války. Šlo o smrt Stalina a příměří v Koreji. Americká společnost proto přestávala být ve svém antikomunismu tak radikální, jako dokazují výše uvedené průzkumy veřejného mínění. Jak jsem v úvodu předpokládal, mezinárodní situace tedy měla značný vliv na pád McCarthyho. McCarthy navíc udělal několik kroků, které mu zlomily vaz. Jedním z nich bylo obviňování nejvyšších představitelů armády, kvůli kterému ztratil část podpory veřejnosti, ale hlavně podporu prezidenta Eisenhowera. Do té doby se republikánští představitelé drželi pravidla „nikdy neshodiš stranického kolegu“. V momentě, kdy si však republikáni mohli vybrat mezi Eisenhowerem a McCarthyem, bylo za dané situace jasné, koho podpoří. Druhým zásadním McCarthyho krokem bylo obviňování představitelů protestantských církví, kterým si taktéž značně pohoršil u americké veřejnosti.

V roce 1954 vyslovil senát McCarthyho nedůvěru. Tato slyšení byla vysílána v televizi a společnost si tak mnohem jasněji mohla vytvořit o McCarthyho představu.

Navíc liberální tisk se v tento moment taktéž obrátil proti němu. Takže se dá říct, že stejně jak tisk pomohl mccarthismus vytvořit, tak ho v důsledku pomohl i zdiskreditovat.

Nakonec se však i tisk stal obětí doznívajícího „honu na čarodějnice“. Slyšení proti *The New York Times* mezi roky 1955 až 1956 byla zásadní v tom, že vedení novin se rozhodlo propustit veškeré své novináře, kteří se během výslechu odvolávali na pátý dodatek ústavy, čímž bylo jasně narušené ústavní právo dotčených.

Summary

It is obvious that the American society had reasons to fear the Communist threat. The international situation as I pictured it in the introduction was gravitating towards a potential World war III, which would probably be a nuclear one, and hence fatal. The fear of Communist infiltration of the public sector might have as well been justified, as could not be denied that the Soviet Union did have its spies in the US. From the Soviet archives it is evident that Alger Hiss and the Rosenbergs were indeed Soviet spies. Still the public reaction was exaggerated. Perhaps the biggest grudge, seen from today's point of view is now held against investigators, affiliated media, the anti-Communist public, and automatic connecting the Communist Party members, both present and former, to the Soviet government.

The press in the times of McCarthyism was a major. Most outlets would publish McCarthy's accusations without being concerned about tangible-evidence. The press tried to deliver the message but did not comment on it. It was the reader who was supposed to form their own opinion himself. Some journalists were afraid of their own retribution, and others were in favour of or agreed with the anti-Communists campaign. Some newspapers saw the easy money covering the Communist infiltration was bringing. Only a small portion of printed media actually criticized McCarthyism.

In 1953, two major events changed the international situation in as much risk of new world war was entirely reduced. The first was Stalin's death, the second was the Korean War. As a result, the American society was not anti-Communist and radical anymore. As I anticipated in the introduction, the international situation had therefore a significant influence on the fall of McCarthy. This and McCarthy's accusation made towards the Army and the protestant churches eventually led to a vote of no confidence passed by the senate.

Použitá literatura

Knihy

Edward Alwood, *The Dark Days in the Newsroom: McCarthyism Aimed at the Press* (Philadelphia: Temple University Press, 2007)

Edwin R. Bayley, *Joe Mccarthy and the Press* (Madison: The University of Wisconsin Press, 1981)

Marie-France Toinet, *Hon na čarodějnice 1947–1957: mccarthismus.* (Praha: Themis, 1999)

Richard Gid Powers, *Not without honour: The history of American Anticommunism* (New Haven and London: Yale University Press, 1998)

Christina Shelton, *Alger Hiss: Why He Chose Treason* (New York: Threshold Editions, 2012)

Albert Fried, *McCarthyism, The Great American Red Scare, A Documentary History* (New York, Oxford University Press, 1997)

Michael Korda, *IKE – Osud hrdiny* (Praha: Volvox Globator, 2009)

Robert Dallek, *Nedokončený život, John F. Kennedy, 1917-1963* (Praha: Argo, 2006)

Články

Erik Bruce, „Dangerous World, Dangerous Liberties: Aspects of the Smith Act Prosecutions.“, *American Communist History*, č. 13 (duben 2014)

Arthur Eckstein, „The Hollywood Ten in history and memory.“, *Film History*, č. 16 (2004)

Jacob Cohen, „INNOCENT AFTER ALL? (cover story).“, *National Review*, č. 45 (leden 1993)

Geoffrey R. Stone, „Free Speech in the Age of McCarthy: A Cautionary Tale.“, *California Law Review*, 93, č. 5 (2005): 1387-1388, <http://web.a.ebscohost.com/> (staženo 10. 5. 2014)

Kate Weigand, Daniel Horowitz, „DOROTHY KENYON Feminist Organizing 1919 - 1963“, *Journal of Women's History*, č. 14 (léto 2002)

Jiří Pondělíček, „HE BE SPIES: MCCARTHYISM, ITS RECEPTION AND CONNECTIONS TO THE IMAGE OF THE USSR IN THE US BETWEEN 1947–1954.“, *STUDIA TERRITORIALIA*, č. 1-2 (2015)

Internetové články

<http://www.archives.gov/publications/prologue/2006/fall/agloso.html> (staženo 6.4.2016)

<https://forgottennewsmakers.com/2011/04/25/elizabeth-bentley-1908-%E2%80%93-1963-communist-spy-fbi-informant/> (staženo 12.4.2016)

<http://www.pressherald.com/2016/04/17/poll-getting-facts-right-key-to-americans-trust-in-media/> (staženo 4.5.2016)

Průzkumy Gallupu

The Gallup Poll # 406, Question q14a (22. 10. 1947)

The Gallup Poll # 406, Question q14b (22. 10. 1947)

The Gallup Poll # 418K, Question q4a (7. 5. 1948)

The Gallup Poll # 438, Question qn10a (4. 3. 1949)

The Gallup Poll # 438, Question q3a (4. 3. 1949)

The Gallup Poll # 455, Question qn3a (28. 4. 1950)

The Gallup Poll # 455, Question qn10c (28. 4. 1950)

The Gallup Poll # 454, Question q3b (28. 4. 1950)

The Gallup Poll # 524, Question q11b (9. 12. 1953)

The Gallup Poll # 532, Question q7b (12. 6. 1954)

